

Tlačová správa FRA

Viedeň 19. február 2021

Násilie a obťažovanie je v celej Európe oveľa častejšie ako uvádzajú úradné záznamy

V priebehu jedného roka sa viac ako štvrtina Európanov stala obeťou obťažovania a 22 miliónov ich bolo fyzicky napadnutých. Obete trestných činov však zvyčajne svoje skúsenosti nikde nenahlasujú. Často sa taktiež stretávajú s ťažkosťami v uplatňovaní svojich práv a môžu sa cítiť, akoby nemali žiadne postavenie. Toto ukazujú výsledky vôbec prvého celoeurópskeho prieskumu o skúsenostiach obyvateľstva s trestnou činnosťou, ktorý uskutočnila Agentúra EÚ pre základné práva (FRA). Z výsledkov vyplýva, ako môžu cielené opatrenia pomôcť vládam podporovať obeť a uľahčiť im oznamovanie trestných činov a zabezpečiť, aby sa dočkali spravodlivosti.

„Veľký rozdiel medzi oficiálnymi údajmi o trestnej činnosti a skúsenosťami ľudí s trestnou činnosťou objasňuje skutočný rozsah trestnej činnosti v EÚ. Zo zistení vyplýva, že kriminalitou sú obzvlášť postihnutí mladí ľudia, osoby, ktoré sa neidentifikujú ako heterosexuáli, a osoby so zdravotným postihnutím,“ hovorí riaditeľ agentúry FRA [Michael O’Flaherty](#). *„EÚ má právne predpisy na dodržiavanie práv obetí trestných činov, ktoré sa opierajú o Chartu základných práv EÚ. Vlády členských štátov musia urobiť viac pre to, aby obetiam zaistili uplatňovanie ich práv a poskytli podporu, ktorú potrebujú.“*

Obete často nepoznajú svoje práva alebo sa cítia ponechané samy na seba. Neoznamujú trestné činy z dôvodu strachu z pomsty alebo zastrašovania zo strany páchatel'ov.

Správa agentúry FRA [„Crime, safety and victims’ rights“](#) (Trestná činnosť, bezpečnosť a práva obetí) má napomôcť národným tvorcom politik pri plnení medzinárodných záväzkov a uplatňovania právnych predpisov EÚ v oblasti práv obetí. Dopĺňa stratégiu EÚ v oblasti práv obetí, ktorej cieľom je umožniť obetiam trestných činov, aby ich oznamovali častejšie. Vyzýva členské štáty k tomu, aby:

- **zabezpečili prístup k spravodlivosti:** takmer každá desiatá osoba v EÚ (9 %) zažila násilie v priebehu piatich rokov, na ktoré sa prieskum zameral, pričom v jednotlivých krajinách to bolo v rozsahu od 3 % do 18 %. V prípade obťažovania ide o 41 % v rámci EÚ – v rozsahu od 15 % do 62 % v jednotlivých štátoch. Krajiny by mali poskytnúť všetkým obetiam vrátane tých najzraniteľnejších primerané informácie, podporu a ochranu a umožniť im účasť na trestnom konaní. Platí to aj pre online prostredie.
- **ponúkli cielenú podporu:** Takmer štvrtina mladých ľudí (23 % mladých ľudí vo veku 16 – 29 rokov) a pätina ľudí, ktorí sa identifikujú ako LGBTI (19 %), majú zdravotné postihnutie (17 %) alebo pochádzajú z etnickej menšiny (22 %) uvádzajú, že boli obeťmi fyzických útokov za posledných päť rokov. Krajiny by mali venovať osobitnú pozornosť špecifickým potrebám rôznych skupín s cieľom lepšie ich chrániť pred násilím. Mali by ich taktiež zrozumiteľným spôsobom informovať o ich právach.
- **lepšie podporovali ženy:** Viac ako tretina fyzického násillia páchaného na ženách (37 %) sa odohráva doma, pričom následné psychické účinky postihujú 69 % obetí. Takmer troch zo štyroch prípadov sexuálneho obťažovania (72 %) na ženách sa dopúšťa niekto, koho nepoznajú. K väčšine týchto incidentov dochádza na verejnosti. Krajiny by mali zabezpečiť prístup zohľadňujúci rodové hľadisko, pokiaľ ide o právne sankcie, vzdelávanie a odbornú prípravu, ochranu a podporu práv obetí. To zahŕňa predchádzanie trestnej činnosti prostredníctvom vzdelávania mužov, ktorí sú väčšinou páchatel'mi.
- **uľahčili oznamovanie trestnej činnosti:** Len tretina (30 %) obetí nahlási fyzický útok a len desatina (11 %) oznámi prípad obťažovania polícii. Úroveň podávania správ

sa v jednotlivých krajinách líšia, čo odráža kultúrne rozdiely a rôznu úroveň dôvery. Starší ľudia, ľudia s nižšou úrovňou vzdelania alebo v zlej ekonomickej situácii, sú vo všeobecnosti menej ochotní obracať sa na orgány trestnej činnosti. Krajiny musia urobiť viac na podporu a uľahčenie oznamovania trestných činov. Patrí sem využívanie iných spôsobov odhaľovania prípadov trestnej činnosti, informovanie obetí o ich právach a ich odkazanie na príslušné podporné služby, napríklad prostredníctvom občianskych združení alebo služieb zdravotnej starostlivosti.

Správa zachytáva názory 35 000 osôb a ich skúsenosti s násilím, obťažovaním, vlámaním a spotrebiteľskými podvodmi, pričom sa tiež venuje vplyvu uvedeného na obeť. Vo výsledkoch prieskumu sa tiež skúmajú názory ľudí na bezpečnosť a ochotu konať v prípade, ak sa stanú svedkami trestného činu.

Ide o jednu z radu správ, ktoré sa zaoberajú názormi a skúsenosťami ľudí so základnými právami. Zistenia vychádzajú z odpovedí v rámci [prieskumu o základných právach agentúry FRA](#) zo všetkých členských štátov EÚ, Severného Macedónska a Spojeného kráľovstva. Prieskum prebiehal od januára do októbra 2019.

Ipsos MORI zbieral údaje v mene FRA v spolupráci so Statistics Netherlands (CBS) v Holandsku, *Centre des Technologies de l'Information de l'Etat* (CTIE) v Luxembursku a Statistics Austria v Rakúsku.

Zapojte sa do online panelovej diskusie agentúry FRA: „[Crime, victims and rights: what can EU countries do to strengthen victims' rights?](#)“ (Trestná činnosť, obeť a práva: čo môžu spraviť krajiny EÚ na posilnenie práv obetí?) o 10.30 hod. SEČ 19. februára 2021.

Navštívte sekciu venovanú častým otázkam, online prieskumníka údajov v [tlačovom balíčku](#) alebo sa obráťte na: media@fra.europa.eu/Tel.: +43 1 580 30 653